DIREKTIVE

DELEGIRANA DIREKTIVA KOMISIJE (EU) 2022/1326

od 18. ožujka 2022.

o izmjeni Priloga Okvirnoj odluci Vijeća 2004/757/PUP u pogledu obuhvaćanja novih psihoaktivnih tvari definicijom „droge”

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Okvirnu odluku Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. o utvrđivanju minimalnih odredaba vezanih za elemente kaznenih djela i sankcija u području nezakonite trgovine drogom ([1]), a posebno njezine članke 1.a i 8. a,

budući da:

(1) U skladu s člankom 5.c Uredbe (EZ) br. 1920/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) Znanstveni odbor Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA; Centar), proširen u skladu s postupkom iz članka 5.c stavka 4. te uredbe, izradio je 18. i 19. studenoga 2021. izvješća o procjeni rizika novih psihoaktivnih tvari 2-(metilamino)-1-(3-metilfenil)propan-1-on (3-metilmetkatinon, 3-MMC) i 1-(3-klorfenil)-2-(metilamino)propan-1-on (3-klormetkatinon, 3-CMC). Centar je 25. studenoga 2021. dostavio izvješća o procjeni rizika Komisiji i državama članicama.

(2) 3-MMC i 3-CMC su sintetički katinoni sa psihostimulativnim učincima. Derivati su katinona i usko su povezani s metkatinonom (efedronom) i mefedronom (4-metilmetkatinon; 4-MMC) odnosno s metkatinonom i tvari 4-klormetkatinon (4-CMC; klefedron) te posjeduju slične psihostimulativne učinke kao te tvari. Katinon, metkatinon, mefedron i 4-CMC kontroliraju se na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o psihotropnim tvarima iz 1971.

(3) 3-MMC dostupan je u Europskoj uniji najmanje od 2012., a otkriven je u 23 države članice. Nakon smanjenja broja zapljena u Europi u razdoblju od 2016. do 2018. čini se da se 3-MMC ponovno pojavio – 2020. je zaplijenjeno otprilike 740 kilograma te tvari u prahu te se ona nastavila uvoziti, distribuirati i koristiti i tijekom 2021.; te je godine, među ostalim, u okviru jedne opsežne akcije zaplijenjeno više od 120 kilograma tog praha na vanjskoj granici Unije.

(4) Informacije dobivene u okviru zapljena i povezane s prikupljenim uzorcima pokazuju da je 3-MMC obično dostupan na tržištu droga u obliku praha. Prijavljen je i u drugim fizičkim oblicima, kao što su tablete i kapsule, ali u znatno manjoj mjeri. Ponekad se prijavljuju i tekućine, biljni materijali i bugačice koji sadržavaju 3-MMC.

(5) Pet država članica prijavilo je ukupno 27 smrtnih slučajeva s potvrđenom izloženošću tvari 3-MMC. Četiri države članice prijavile su i 14 akutnih trovanja bez smrtnih posljedica s potvrđenom izloženošću tvari 3-MMC.

(6) 3-CMC dostupan je u Europskoj uniji najmanje od 2014., a otkriven je u 23 države članice. U 2020. i 2021. zaplijenjeno je oko 2 500 kilograma tvari 3-CMC u obliku praha, što čini više od 90 % ukupne količine tvari 3-CMC u obliku praha zaplijenjene otkako se u Europi počela pratiti ta tvar.

(7) Informacije dobivene u okviru zapljena i povezane s prikupljenim uzorcima pokazuju da je 3-CMC obično dostupan na tržištu droga u obliku praha. Prijavljen je i u drugim fizičkim oblicima, kao što su tablete i kapsule, ali u znatno manjoj mjeri. Ponekad se prijavljuju i tekućine, biljni materijali i bugačice koji sadržavaju 3-CMC.

([1]) SL L 335, 11.11.2004., str. 8.

([2]) Uredba (EZ) br. 1920/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o Europskom centru za praćenje droga i ovisnosti o drogama (SL L 376, 27.12.2006., str. 1.).

(8) Dvije države članice prijavile su ukupno 10 smrtnih slučajeva s potvrđenom izloženošću tvari 3-CMC. Jedna država članica prijavila je i jedno akutno trovanje bez smrtnih posljedica s potvrđenom izloženošću tvari 3-CMC.

(9) Dostupne informacije upućuju na to da iako se 3-MMC i 3-CMC obično prodaju i traže kao samostalne stimulativne droge, čini se da se te tvari barem djelomično proizvode, uvoze, distribuiraju, prodaju i koriste kao „legalna" zamjena za kontrolirane stimulanse, uključujući amfetamin, kokain i MDMA. Osim toga, moguće je da se prodaju uz neistinitu tvrdnju da je riječ o nekoj drugoj drogi.

(10) Informacije o uključenosti organiziranog kriminala u proizvodnju. trgovinu i distribuciju tvari 3-MMC i 3-CMC u Uniji su ograničene. Međutim, o objema tvarima postoje informacije koje upućuju na kaznena djela, kao što su trgovina, nezakonita proizvodnja i kaznena djela povezana s opskrbom.

(11) Dostupne informacije upućuju na to da 3-MMC i 3-CMC proizvode kemijska poduzeća izvan Unije te da se te tvari u Uniju uvoze na industrijskoj razini. Nadalje, ograničene informacije upućuju na to da se određena proizvodnja odvijala u nezakonitim laboratorijima u Europi.

(12) Ni u Uniji ni, čini se, nigdje drugdje ne postoji priznata upotreba tvari 3-MMC i 3-CMC u humanoj ili veterinarskoj medicini. Ne postoje naznake da bi se te tvari mogle upotrebljavati u bilo koju drugu svrhu osim kao analitički referentni standard i u znanstvenim istraživanjima.

(13) Zdravstveni i socijalni rizici povezani s tvarima 3-MMC i 3-CMC vjerojatno će biti u određenoj mjeri slični s drugim usko povezanim sintetičkim katinonima i psihostimulansima pod međunarodnom kontrolom. Dostupni dokazi i informacije o rizicima koje te tvari predstavljaju za zdravlje i društvo dovoljan su temelj za obuhvaćanje tvari 3-MMC i 3-CMC definicijom „droge". Međutim, u izvješćima o procjeni rizika navodi se i da bi se daljnjim istraživanjima moglo odgovoriti na mnoga pitanja o tvarima 3-MMC i 3-CMC koja se postavljaju zbog nedostatka podataka o rizicima za zdravlje pojedinaca i javno zdravlje te društvo.

(14) 3-MMC i 3-CMC ne nalaze se na popisu tvari koje treba kontrolirati na temelju Jedinstvene konvencije Ujedinjenih naroda o opojnim drogama iz 1961., kako je izmijenjena Protokolom iz 1972., ili Konvencije Ujedinjenih naroda o psihotropnim tvarima iz 1971. Tvar 3-CMC još nije ocijenjena u okviru sustava Ujedinjenih naroda, a za tvar 3-MMC Stručni odbor SZO-a za ovisnosti o drogama proveo je u studenome 2016. kritičko preispitivanje koje nije urodilo jasnim zaključkom. Odbor nije uspio postići konsenzus te je umjesto toga odgodio donošenje mišljenja te je zatražio od Tajništva da na sljedećem sastanku Odbora stručnjaka organizira drugo kritičko preispitivanje tvari 3-MMC. Novo preispitivanje tvari 3-MMC Stručni odbor za ovisnosti o drogama još nije proveo. Otkako je provedeno kritičko preispitivanje 2016., države članice dostavile su važne nove informacije koje upućuju na to da bi 3-MMC mogao predstavljati prijetnje za zdravlje i društvo na razini Unije te ga je stoga potrebno obuhvatiti definicijom „droge" u pravu Unije.

(15) Informacije dobivene u okviru zapljena koje su tijela kaznenog progona provela 2020. i 2021. upućuju na to da su se dostupnost i mogućnost raspačavanja tvari 3-MMC i 3-CMC unutar Unije nedavno povećali te bi mogle biti znatne. Dostupne informacije ukazuju na to da konzumacija tvari 3-MMC i 3-CMC ima štetne posljedice za zdravlje zbog njihove akutne toksičnosti te u slučaju tvari 3-MMC zbog mogućnosti zlouporabe i izazivanja ovisnosti. Zbog nedostatka studija postoji nesigurnost u pogledu mogućnosti izazivanja ovisnosti i zlouporabe tvari 3-CMC. To narušavanje zdravlja smatra se opasnim po život jer može uzrokovati smrt ili smrtonosne ozljede, tešku bolest, teško tjelesno ili mentalno oštećenje ili širenje bolesti, uključujući prijenos virusa koji se prenose krvlju kao što su hepatitis C i HIV. Ti su učinci usporedivi s drugim usko povezanim sintetičkim katinonima i psihostimulansima pod međunarodnom kontrolom, iako je za to potrebno dodatno istraživanje.

(16) Dostupne informacije također upućuju na to da bi konzumacija tvari 3-MMC i 3-CMC mogla prouzročiti rizike za društvo i dovesti do marginalizacije i povećane ranjivosti. Štoviše, mogla bi i u općenitijem smislu biti rizična za javnu sigurnost, posebno u slučaju vožnje pod utjecajem tih tvari.

(17) U 15 država članica 3-MMC se kontrolira u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o kontroli droga, u šest država članica u skladu s novim zakonodavstvom o psihoaktivnim tvarima, a u jednoj državi članici u skladu s drugim zakonodavstvom. U 13 država članica 3-CMC se kontrolira u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o kontroli droga, u sedam država članica u skladu s novim zakonodavstvom o psihoaktivnim tvarima, a u jednoj državi članici u skladu s drugim zakonodavstvom. S obzirom na to da te nacionalne mjere kontrole već postoje, obuhvaćanje 3-MMC i 3-CMC definicijom „droge", čime bi se na njih primjenjivale odredbe o kaznenim djelima i sankcijama kako je definirano u Okvirnoj odluci 2004/757/PUP, doprinijelo bi izbjegavanju prepreka prekograničnom kaznenom progonu i pravosudnoj suradnji te pružanju zaštite od rizika koji dostupnost i upotreba tih tvari mogu predstavljati.

(18) Člankom 1.a Okvirne odluke 2004/757/PUP Komisiji se dodjeljuje ovlast da izmjenom Priloga toj okvirnoj odluci donosi delegirane akte u cilju pružanja brzog i stručnog odgovora na razini Unije na pojavu novih psihoaktivnih tvari koje otkriju i prijave države članice kako bi se te tvari obuhvatile definicijom „droge".

(19) Budući da su ispunjeni uvjeti za izvršavanje ovlasti za donošenje delegiranog akta i da je proveden za to predviđeni postupak, trebalo bi donijeti delegiranu direktivu kako bi se tvari 3-MMC i 3-CMC uvrstile u Prilog Okvirnoj odluci 2004/757/PUP.

(20) Okvirna odluka 2004/757/PUP, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2017/2103 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), obvezujuća je za Irsku te ona stoga sudjeluje u donošenju i primjeni ove Direktive.

(21) Okvirna odluka 2004/757/PUP, kako se primjenjivala do 21. studenoga 2018., obvezujuća je za Dansku, ali za nju nije obvezujuća Direktiva (EU) 2017/2103. Ona stoga ne sudjeluje u donošenju i primjeni ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

(22) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ([4]), države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje.

(23) Okvirnu odluku 2004/757/PUP trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjena Okvirne odluke 2004/757/PUP

U Prilog Okvirnoj odluci 2004/757/PUP dodaju se sljedeće točke 20. i 21.:

„20. 2-(metilamino)-1-(3-metilfenil)propan-1-on (3-MMC) (*).

21. 1-(3-klorfenil)-2-(metilamino)propan-1-on (3-CMC) (*).

(*) ([*]) Delegirana direktiva Komisije (EU) 2022/1326 od 18. ožujka 2022. o izmjeni Priloga Okvirnoj odluci Vijeća 2004/757/PUP u pogledu obuhvaćanja novih psihoaktivnih tvari definicijom „droge" (SL L 200, xx.xx.2022., str. 148..)."

([3]) Direktiva (EU) 2017/2103 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenoga 2017. o izmjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/757/PUP kako bi se nove psihoaktivne tvari obuhvatile definicijom „droge" te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2005/387/PUP (SL L 305, 21.11.2017., str. 12.).

([4]) SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije 18. veljače 2023. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. ožujka 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN